

NOT :--

(On beş sene evvelki hatıralarımı yokliyerek)

1 - Hazine eşyasının ne suret ve ne maksadla nakledildiği soruluyor. Birinci Harbi umumî zamanında muhafaza maksadiyle bu eşyanın yerlerinden kaldırıldığına dair bir rivayet vardır .

2 - Kasaların içindeki eşyanın nelerden ibaret olduğuna gelince: Bunlar numero sırası tahtındadır. Esasen defterlerdeki hazine numaraları üzerlerinde olduğu halde Maliye Bakanlığının altındaki mahfuz dairede bu eşyalar görülmüştür. Bu eşya üç nevidir.

a. Hazinei Nebeviyeden yani Medine'den istiyla dolayisiyle buraya nakledilmiş olan eşyadır. Meselâ : Şamdanlar, Sultan Ahmet hediyesi olan Şebbi çerağ denilen pırlanta, ve zümrüdlü ve incili askılar ve saire

b. Saraylardan kaldırılmış ve nereden toplandığı belli olmayan yeni mesnuat; meselâ: Çay takımı, kahve tepsisi, bardak, altun kupa ve saire gibi.

c. Asıl hazine eşyası meselâ: Kaşıkçı elması, büyük zümrüd parçalar (Seylan zümrüdü), tarihî Abdülaziz'e ait yakutlu fincan zarfı, ve meşhur olan yakut yüzük ve yeni tayda bir kaç pırlanta ve Hükümdarların kavuklarına takdikları zümrüd çelenkler, inci tesbih ve zümrüd sultan küpeleri gibi.. bunlardan maada da Kafkasya'dan getirilmiş Granduk'un sofrta takımları (Gümüş) ve saire .

3 - Hazineden giden eşya hakkında Topkapı Sarayında muntazam cedveller vardır. Diğerleri hakkında da orada bırakılmış olan zabıt varakasında münderiç bulunmaktadır. Anahtarlara gelince bunların muhafazası tertibi Ankara'da yapılmış olduğundan anahtarlardan biri Maliye vekili, biri de Danıştay Reisi, üçüncüsü de Sayıştay Reisi nezdinde bulunduğu ve onlar tarafından getirilip orada kasanın açıldığı ve bu zevattan Sayıştay Reisi Seyfi bey'in bilahare anahtarı kabulden istinkâf eylediği ve ondan sonra bu anahtarların kime verildiği bilinmediği.

Bizim sebebi celbimize gelince: Müzayıkai maliye münasebetiyle bu eşyanın tarihî kıymeti olmayup alelade kıymet ifade edenlerinin satılması Hükümetce o vakit tasavvur edilerek bunların tefriki için bir komisiyon teşkil olunarak İstanbul'dan İstanbul Müzelerinin Umum Müdürü sıfatiyle Aziz Ogan ve Eski Eserleri Koruma Encümeni azasından saray eşyasını tanıyan Efdalettin Tekiner, Ankara'dan da isimlerini

hatırlamadığım bazı zevat gelerek Maliye Vekili Fuat Ağralı ile Müsteğar Faikve daha bir çok Maliye mensupları zevat huzuriyle kasalar açılarak tedkik edilmiş ve bir zabıt tutularak imzalanmıştır. Ayrıca da elyevm Topkapı sarayı Başkâtibi olan Şefik bey dahi bilahare oraya celbedilerek kasaların tekrar açıldığını hatırlamaktayım. Binaenaleyh devran eden şayialara göre Cumhuriyet Merkez Bankasında kasa olduğu söylenmekte ise de bizim tedkikimiz sırasında Maliyenin alt katındaki mahfuz mahzende zikrolunan üç anahtarla açılan bir kasa ve hacmi büyük eşyanın mevcudiyetinden bahsedilmemiştir.

Bu zamanda İstanbul'daki Müzeler benim idareimde iken Topkapı sarayının ayrı bir Müze haline getirilmesinden sonra oranın muamelatına ait tekmil evrak benim Amerka'da memuriyette bulunduğum sırada Hamit Zübeyir bey'in emriyle Tahsin Öz tarafından Topkapıya nakledilmiş ve bir asra yakın ~~sa~~ ömrü olan bu Müzenin kuyudatı teşviş edilmiş olduğundan elimizde Topkapı sarayıyla ilgili hiç bir vesika yoktur.

NOT :--

(On bes sene evvelki hatıralarımı yokliyerek)

1 - Hazine eşyasının ne suret ve ne maksadla nakledildiği soruluyor. Birinci Harbi umumî zamanında muhafaza maksadiyle bu eşyanın yerlerinden kaldırıldığına dair bir rivayet vardır .

2 - Kasaların içindeki eşyanın nelerden ibaret olduğuna gelince bunlar numero sırası tahtındadır. Esasen defterlerdeki hazine numeroları üzerlerinde olduğu halde Maliye Bakanlığının altındaki mahfuz dairede bu eşyalar görülmüştür. Bu eşya üç nevidir.

a. Hazinei Nebeviyeden yani Medine'den istiyla dolayisiyle buraya nakledilmiş olan eşyadır. Meselâ : Şamdanlar, Sultan Ahmet hedyesi olan Şebbi çerağ denilen pırlanta, ve zümrüdü ve incili askılar ve saire

b. Saraylardan kaldırılmış ve nereden toplandığı belli olmayan yeni mesnuat; meselâ: Çay takımı, kahve tepsisi, bardak, altun kupası ve saire gibi.

c. Asıl hazine eşyası meselâ: Kaşıkçı elması, büyük zümrüd parçalar (Seylan zümrüdü), tarihî Abdülaziz'e ait yakutlu fincan zarfı ve meşhur olan yakut yüzük ve yeni tayda bir kaç pırlanta ve Hükümdarların kavuklarına takdikları zümrüd çelenkler, inci tesbih ve zümrüd sultan küpeleri gibi.. bunlardan maada da Kafkasya'dan getirilmiş Granduk'un sofrası takımları (Gümüş) ve saire .

3 - Hazineden giden eşya hakkında Topkapı Sarayında muntazım cedveller vardır. Diğerleri hakkında da orada bırakılmış olan zabıt ve rakasında münderiç bulunmaktadır. Anahtarlara gelince bunların muhafazası tertibi Ankara'da yapılmış olduğundan anahtarlardan biri Maliye vekili, biri de Danıştay Reisi, üçüncüsü de Sayıştay Reisi nezdinde bulunduğuna ve onlar tarafından getirilip orada kasanın açıldığı ve bu zevattan Sayıştay Reisi Seyfi bey'in bilahare anahtarı kabulden istinkâf eylediği ve ondan sonra bu anahtarların kime verildiği bilinmediği

Bizim sebebi celbimize gelince: Müzayikâi maliye münasebetiyle bu eşyanın tarihî kıymeti olmayup alelade kıymet ifade edenlerinin satılması Hükümetce o vakit tasavvur edilerek bunların tefriki için bir komisiyon teşkil olunarak İstanbul'dan İstanbul Müzelerinin Umum Müdürü sıfatıyla Aziz Oğan ve Eski Eserleri Koruma Encümeni azaından saray eşyasını tanıyan Efdallettin Tekiner, Ankara'dan da isimlerini

hatırlamadığım bazı zevat gelerek Maliye Vekili Fuat Ağralı ile Müsteşar Faikve daha bir çok Maliye mensupları zevat huzuriyle kasalar açılarak tedkik edilmiş ve bir zabıt tutularak imzalanmıştır. Ayrıca da elyevm Topkapı sarayı Başkâtibi olan Şefik bey dahi bilahare oraya celbedilerek kasaların tekrar açıldığını hatırlamaktayım. Binaenaleyh devran eden şayialara göre Cumhuriyet Merkez Bankasında kasa olduğu söylenmekte ise de bizim tedkikimiz sırasında Malîyenin alt katındaki mahfuz mahzende zikrolunan üç anahtarla açılan bir kasa ve hacmi büyük eşyanın mevcudiyetinden bahsedilmemiştir.

Bu zamanda İstanbul'daki Müzeler benim idaremden iken Topkapı sarayının ayrı bir Müze haline getirilmesinden sonra oranın muamelatına ait tekmil evrak benim Amerika'da memuriyette bulunduğum sırada Hamit Zübeyir bey'in emriyle Tahsin Öz tarafından Topkapıya nakledilmiş ve bir asra yakın süre ömrü olan bu Müzenin kuyudatı teşviş edilmiş olduğundan elimizde Topkapı sarayıyla ilgili hiç bir vesika yoktur.

- 1- Evvela enderin Hürmetlerimi sunarım.
- 2- Topkapısarayından kaldırılan mahut kasalar hakkında hertarafdan bilgi ve zabıtlar alınmıştır.
- 3- Hazine kağası Refik bey zamanında kasalar ne süretle buraya gönderilmiştir.
- 4- Anahtarları niçin Müzede kalmamış kalmış veyahut niçin içindeki eşya hakkında bilgi yoktur.
- 5- Bu kasa meselesi hakkında Aziz Beyefendi birdefa bulunmuş ve zabıt yapılmış dosyalarınızda böyle bir kayıt varmıdır varsa çok rica ederim süretlerini.
- 6 Kasalar açıldığına dair bazı raporlar aldık nasıl açılmış ve anahtarlar kimlere verilmiş ve nedeimmiş bilgileri varmıdır.
- 7 Bilhassa bunun için beyefendiyi rahatsız ettim özür dilerim mahtum beyleri koreye gittilermi

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlere İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanıtımı

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNIST0105110